

**Nr 205. Motion av Kristin Lilieqvist (MP) om att införa rösträtt från 16 år från och med kommunvalet 2014
KSN-2011-0619**

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen

Maria Gardfjell och Rickard Malmström (båda MP) reserverar sig till förmån för bifall till motionen.

Ilona Sztatmari Waldau (V) reserverar sig till förmån för bifall till motionens första att-sats, samt att därmed besvara motionen.

Uppsala den 13 juni 2012

På kommunstyrelsens vägnar

Fredrik Ahlstedt/Per Davidsson

I avgörandet deltagande: Fredrik Ahlstedt, Mats Gyllander, Christopher Lagerqvist, Andreas Bergman (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hamenius (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Hilde Klasson, Bengt Westman, Irene Zetterberg, Milischia Rezai (alla S), Maria Gardfjell, Rickard Malmström (båda MP) och Ilona Sztatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Simone Falk (M), Peter Nordgren (FP) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

Kristin Lilieqvist (MP) föreslår i motion, väckt vid sammanträde den 31 oktober 2011, att kommunen hemställer hos regeringen om att Uppsala ska bli försökskommun för en sänkt rösträttsålder till 16 år från och med kommunalvalet 2014 och att försöket ska omfatta sänkt valbarhetsålder till 16 år i valen till kommunfullmäktige samt övriga kommunala uppdrag från och med kommunalvalet 2014.

Motionen bifogas som *bilaga 1*.

Remissbehandling

Valnämnden redovisar i sitt yttrande att om rösträttsåldern skulle sänkas blir det en merkostnad med ca 300 000 kronor för de två val som äger rum 2014. *Bilaga 2*.

Föredragning

Kommunfullmäktige behandlade den 24 september 2007 (§ 226) en motion av Johan Lundqvist (MP) med motsvarande yrkande och beslutade att avslå motionen. Kommunstyrelsens föredragning bilägges här för kännedom (*bilaga 3*).

Kommunstyrelsen framförde att myndighetsålder och valbarhetsålder bör vara lika. Ungas inflytande är en viktig fråga som följs löpande. Det är viktigt att fler unga deltar i den demokratiska processen och det finns olika vägar för att utveckla detta.

Rösträttsåldern är inte en kommunal fråga. Riksdagen behandlade den 15 februari 2012 konstitutionsutskottets betänkande 2011/12: KU3 som bland annat behandlade motioner om rösträttsåldern, däribland en partimotion (MP) om att sänka rösträttsåldern till 16 år. Utskottet noterade att riksdagen tidigare framhållit kopplingen mellan myndighetsåldern och rösträttsålder och att grundlagsutredningen gjort samma bedömning. Riksdagen beslutade att avslå motionerna.

Det är angeläget att kommunen på olika sätt verkar för att stimulera och utveckla de ungas möjligheter till inflytande över frågor som är viktiga för unga. Så sker också på flera olika sätt. Ett kommunalt initiativ i en fråga där riksdagen nyligen tagit klar ställning är dock inte meningsfullt.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Motion till kommunfullmäktige

Inför rösträtt från 16 år från och med kommunvalet 2014

I en typisk kommun består verksamheten till ungefär 45 procent av barnomsorg och skola. Det är verksamhet som primärt riktar sig till barn och ungdomar upp till 19 års ålder. Bland dem som för första gången får vara med och rösta i kommunvalet är medelåldern däremot 20 år, vilket innebär att de allra flesta hinner lämna gymnasieskolan, innan de får vara med och bestämma hur den, och hur andra delar av samhället som har stor inverkan på deras liv, ska utformas. Eftersom unga personer vare sig tilläts att rösta eller kandidera, så blir kommunen utan viktiga erfarenheter och uppfattningar, som behövs i politiken för att Uppsala ska bli bättre för fler. Med en sänkt rösträttsålder till 16 år, skulle förstagsängsväljarnas medelålder bli 18 år, och ingen skulle behöva vänta längre än till 20 år för att få rösta första gången. Idag kan man vara närmare 22 år innan man första gången ges rätt att välja politiska företrädare.

Som sextonåring förväntas man vara mogen nog att fatta egna beslut om sin framtid, som om (och i så fall vad) man ska läsa på gymnasiet, eller om man istället ska börja arbeta och betala skatt. Man är straffmyndig, får driva företag och omfattas inte längre av skolplikten. Miljöpartiet anser att sextonåringar också måste få vara med och fatta de politiska beslut som påverkar deras framtid och styr de lagar och regler som redan omfattar även dem. Den som besökt gymnasieskolor, till exempel under en valrörelse, eller stått i en valstuga, vet att ungdomar är minst lika engagerade och pålästa i politiska frågor som många vuxna. Eftersom de allra flesta ungdomar går något gymnasieprogram, har de dessutom särskilt goda förutsättningar att vidare informera sig och utveckla den kunskap som de bygger sina ställningstaganden på.

I Norge genomfördes nyligen ett försök med utvidgad rösträttsålder, där sexton- och sjuttonåringar i tjugo kommuner fick rätt att delta i kommunalvalen. Valdeltagandet var bara marginellt lägre än bland övriga grupper – 59,7% mot 63,5% – och då resultatet i stort anses lyckat, höjs nu röster för att förändringen ska permanentas. Även i Tyskland, där rösträttsåldern i kommunalvalen redan sänkts till sexton år i flera delstater, är erfarenheterna goda. Bland de yngsta väljarna är valdeltagandet högre än i flera andra åldersgrupper. De unga är inte trendkänsligare än andra, och varken ungdomspopulistiska eller extrema partier har gynnats av den lägre rösträttsåldern i Tyskland.

Det vore ett intressant och viktigt pilotprojekt att ge ungdomar i Uppsala möjligheten att på allvar påverka det samhällsbygge som de som vuxna förväntas ta ansvar för. Miljöpartiet tror att verkligt inflytande leder till ökat engagemang, och att människor vill och kan ta ansvar om de ges möjligheten.

Därför vill vi att Uppsala kommun hos regeringen hemställer om att få sänka rösträttsåldern till sexton år i kommunalvalet år 2014. Samtidigt med att rösträttsåldern sänks till sexton år, bör de som fyllt sexton även få rätt att inneha platser i kommunala beslutande församlingar.

Jag föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar

att bemäntla hos regeringen om att Uppsala ska bli försökskommun för en sänkt rösträttsålder till sexton år, från och med kommunalvalet 2014

att bemäntla hos regeringen om att försöket även ska omfatta sänkt valbarhetsålder till 16 år, i valen till kommunfullmäktige samt övriga kommunala uppdrag, från och med kommunalvalet 2014.

Kristin Lilieqvist

Kristin Lilieqvist (MP)

Handläggare
Agneta BerggrenDatum
2012-02-20Diarienummer
KSN-2011-0619

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2012 -03- 0 1
Diarienummer	KSN-2011-0 619
	00 Akteb 3

Kommunstyrelsen

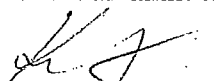

Yttrande över motion av Kristin Lilieqvist (MP) om att införa rösträtt från 16 år från och med kommunvalet 2014

Valnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat ärende

Om 16-åringarna medges rösträtt vid kommunvalet 2014 innebär det att antalet valdistrikt utökas med ca 10 (det vill säga 10 stycken vallokaler). Kostnaden per lokal är cirka 15 000 kronor, totalt en utökad kostnad med 150 000.

Då det år 2014 är två val, val till EU-parlamentet i maj/juni och allmänna val i september och det inte är möjligt att ha två olika distriktsindelningar för de två valen blir merkostnaden 300 000 kronor.

För Valnämnden

Key Lundegård
ordförande
Anders Eriksson
vice ordförande

Handläggare
Hansen GroDatum
2007-06-07Diarienummer
KSN-2007-0101

Kommunstyrelsen

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2007-05-17
Diarienummer	KSN-2007-0101
	W Akbil. 6

Motion från Johan Lundqvist (mp) om att införa rösträtt från 16 år vid kommunvalet 2010

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att avslå motionen

Ärendet

Johan Lundqvist (mp) har i en motion väckt 29 januari 2007 föreslagit att Uppsala kommun ska hemställa till regeringen om att få bli försökskommun för sänkt rösträttsålder till 16 år vid kommunalvalet 2010 samt att hemställan även ska omfatta en sänkt valbarhetsålder till 16 år för kommunfullmäktige och övriga kommunala uppdrag (**bilaga 1**).

Remissbehandling

Motionen har remitterats till Barn- och ungdomsnämnden samt Valnämnden för yttrande. Barn- och ungdomsnämnden anmodades att inhämta synpunkter från elevorganisationerna samt Barnombudsmannen och i svaret redovisa vad dessa framfört i frågan.

Valnämnden har vid sammanträde 28 februari 2007 avstått från yttrande i frågan.

Barn- och ungdomsnämnden har vid sammanträde 26 april 2007 inkommit med yttrande. Nämnden menar att rösträtts- och valbarhetsåldern ska vara densamma som myndighetsåldern och vill därför inte se en sänkning av rösträttsåldern till 16 år. Nämnden uttrycker att ungas delaktighet i den representativa demokratiska processen möjliggörs i andra former.

Elevråden i Uppsala och Barnombudsmannen i Uppsala har avstått från att lämna synpunkter i ärendet, dock har Rädda Barnen i Sverige samt Barnombudsmannen i Sverige lämnat

synpunkter. Rädda Barnen i Sverige menar att de kommunala frågorna har stort inflytande på ungas vardag och att rösträttsåldern ska sänkas till 16 år i de kommunala valen.

Barnombudsmannen i Sverige framför inte krav på sänkt rösträttsålder till 16 år, däremot att kommunernas ansvar att samråda med sina unga medborgare i frågor som berör dem bör lagregleras (**bilaga 2**). Gentemot yttrandet har **reservation** avgivits av (s) och (v) ledamöterna.

Föredragning

I olika statliga utredningar under 1990-talet har det framförts förslag om sänkt rösträtt till 16 år. Ingen av dessa har dock lett till någon lagstiftningsåtgärd.

I Tyskland har man inom olika delstater prövat 16-årsgräns för rösträtt. Det är viktigt att över en längre tid följa och analysera erfarenheterna från de delstatsval i Tyskland där man prövat 16-årsgränsen för rösträtt.

En sänkning av rösträtts- och valbarhetsåldern till 16 år går emot den princip som ligger till grund för den nuvarande svenska lagstiftningen, nämligen att rösträtts-, valbarhets- och myndighetsålder ska vara densamma. Det finns vissa problematiska frågor som kan uppstå om rösträtts-, valbarhets- och myndighetsålder är olika. Barn- och ungdomsnämnden pekar på en sådan frågeställning; en sänkning av rösträtts- och valbarhetsåldern skulle kunna medföra att personer som inte är myndiga – och därmed står under annans vård och förmyndarskap – väljs in i församlingar och sammanhang, i vilket bland annat skadeståndsansvar kan komma att utkrävas.

Att stärka ungas delaktighet och inflytande i demokratiska processer är onekligen en angelägen fråga. Uppsala har i dagsläget flera sådana fora för dialog och inflytande, t ex Mötesplatsen, som administreras av Barnombudsmannen i Uppsala, barn- och ungdomshearings, elevråd, gårdsråd på fritidsgårdarna, medborgardialoger etc. Kommunen ingår i samarbetet "Partnerskap – föregångskommuner för barnkonventionens genomförande". Partnerskapet, i vilket 8 kommuner ingår, arbetar med frågor som rör ungas möjligheter till delaktighet och inflytande. Frågor om delaktighet och inflytande har särskilt följts upp i 2006 års hållbarhetsbokslut för kommunen. Kommunen har också utvecklat ett webbaserat verktyg för konsekvensanalyser, i verktyget är en viktig del att kunna bedöma och analysera vilket inflytande de unga har i olika processer.

Mot bakgrund av ovanstående är det angeläget att det finns fler ungdomar i den demokratiska processen och att unga möjliggörs att engagera sig i sakfrågor och förslag. Sänkning av rösträtts- och valbarhetsålder är dock inte den linje som förespråkas av remissinstanserna, varför motionen föreslås avslås.

Ekonomiska konsekvenser och ev finansiering

Ej aktuellt med föreliggande förslag.

Kenneth Holmstedt
Stadsdirektör